

Ελλειμματική παραμένει η ΕΕ σε καρπούζι και πεπόνι

Η μέση τιμή εξαγωγής των ελληνικών καρπουζιών ανήλθε σε 0,44 ευρώ/κιλό το 2023

του Γιάννη Τσιφόρου

Η παραγωγή καρπουζιών στην ΕΕ ανήλθε το 2023 σε 2,73 εκατ. τόνους, παρουσιάζοντας θετική μεταβολή (+1,6%), μετά την έντονη μείωση της κατά το προηγούμενο έτος λόγω των δυσμενών καιρικών συνθηκών που επικράτησαν στις σημαντικότερες παραγωγικές χώρες. Εντούτοις, ο όγκος των εισαγωγών του προϊόντος στην ΕΕ, αν και περιορίστηκε το 2023 σε 496.000 τόνους, παρέμεινε σχεδόν τριπλάσιος των εξαγωγών, με συνέπεια τη διατήρηση του ελλείμματος στο εμπορικό ισοζύγιο σε υψηλό επίπεδο (-329.000 τόνοι).

Κυριότερος προμηθευτής καρπουζιών στην ΕΕ παραμένει το Μαρόκο, που αποτελεί, σε όρους αξίας, τη δεύτερη μεγαλύτερη εξαγωγική χώρα στον κόσμο, μετά την Ισπανία, καλύπτοντας το 2023 το

μεγαλύτερο μέρος του όγκου (45%), με επόμενη στη σειρά την Τουρκία (13%), ενώ αξιόλογες ποσότητες προέρχονται και από άλλες χώρες (Βραζιλία, Μαυριτανία, Κόστα Ρίκα, Σενεγάλη).

Από την άλλη πλευρά, οι εξαγωγές της ΕΕ προς τρίτες χώρες απευθύνονται κυρίως στο Ην. Βασίλειο (49% του όγκου το 2023) και δευτερευόντως στην Ελβετία και τη Νορβηγία. Σημειώνεται, επίσης, η βελτίωση της κατανάλωσης του προϊόντος στην ΕΕ, μετά την έντονη μείωση της κατά το προηγούμενο έτος, ανερχόμενη το 2023 σε περίπου 3 εκατ. τόνους (+1,3%), αν και εξακολουθεί να υπολείπεται σημαντικά του μέσου όρου της τριετίας 2019-2021 (-5,8%).

Η Ισπανία παραμένει η μεγαλύτερη παραγωγός χώρα καρπουζιών στην ΕΕ, με όγκο 1,17 εκατ. τόνων το 2023, παρουσιάζοντας οριακή μεταβολή ως προς

Παραγωγή και κατανάλωση καρπουζιών στην ΕΕ (2019-2023, σε κιλ. τόνους)							
	2023	2022	2021	2020	2019	Μεταβολή (%)	
						2023/2022	2022/2021
Παραγωγή	2.729	2.686	3.146	2.905	3.010	1,6	-14,6
Εισαγωγές	496	510	424	421	373	-2,7	20,3
Εξαγωγές	167	178	193	185	160	-6,1	-7,8
Κατανάλωση	3.058	3.018	3.377	3.141	3.223	1,3	-10,6
Εμπορικό ισοζύγιο	-329	-332	-231	-236	-214	-0,9	43,7

Πηγές: Eurostat (13/6/2024), Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Access2Markets, 15/4/2024, HS Code: 080711)

Κυριότερες χώρες παραγωγής καρπουζιών στην ΕΕ (2019-2023, σε κιλ. τόνους)							
	2023	2022	2021	2020	2019	Μεταβολή (%)	
						2023/2022	2022/2021
Ισπανία	1.169	1.165	1.382	1.235	1.200	0,3	-15,7
Ιταλία	752	657	648	652	650	14,4	1,3
Ελλάδα	355	435	479	431	345	-18,5	-9,1
Ρουμανία	137	146	300	259	463	-6,1	-51,5
Ουγγαρία	127	101	124	147	175	25,0	-18,3
Λοιπές	190	182	213	181	177	4,4	-14,6
ΣΥΝΟΛΟ	2.729	2.686	3.146	2.905	3.010	1,6	-14,6

Πηγές: Eurostat, production of watermelons (13/6/2024)

Κυριότερες χώρες παραγωγής πεπονιών στην ΕΕ (2019-2023, σε κιλ. τόνους)							
	2023	2022	2021	2020	2019	Μεταβολή (%)	
						2023/2022	2022/2021
Ιταλία	763	590	607	593	592	29,2	-2,8
Ισπανία	517	524	653	611	660	-1,4	-19,7
Γαλλία	323	308	271	291	248	4,9	13,6
Ελλάδα	75	66	68	65	66	13,7	-3,9
Πορτογαλία	53	60	70	69	47	-11,1	-15,3
Λοιπές	89	80	138	137	110	11,3	-42,0
ΣΥΝΟΛΟ	1.818	1.627	1.807	1.766	1.723	11,8	-10,0

Πηγές: Eurostat, production of muskmelons (13/6/2024)

το προηγούμενο έτος, ενώ εξακολουθεί να ηγείται στις παγκόσμιες εξαγωγές του προϊόντος σε όρους όγκου και αξίας. Σημαντική, όμως, ήταν η άνοδος της παραγωγής καρπουζιών στην Ιταλία (+14,4% το 2023), ενώ αντίθετα πτώση σημειώθηκε σε άλλες χώρες, ιδιαίτερα στην Ελλάδα και σε μικρότερο βαθμό στη Ρουμανία.

Οι προοπτικές στην αγορά καρπουζιών της ΕΕ κατά την τρέχουσα περίοδο, σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις (στοιχεία FreshPlaza, Global market overview in melons, 21/6/2024), φαίνονται ευνοϊκές, με ενίσχυση της ζήτησης του προϊόντος και άνοδο των τιμών.

Στην Ισπανία, η συγκομιδή ξεκίνησε με καθυστέρηση λόγω των δυσμενών καιρικών συνθηκών κατά τη διάρκεια της άνοιξης, αλλά στη συνέχεια οι αποδόσεις βελτιώθηκαν και η παραγωγή αναμένεται να παρουσιάσει μικρή άνοδο, ενώ αντίθετα στην Ιταλία αντιμετωπίζεται μείωση της παραγωγής εξαιτίας της παρατεταμένης ξηρασίας.

Πάντως, σημαντικό μέρος των αναγκών προβλέπεται να καλυφθεί από εισαγωγές, ο όγκος των οποίων, σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις (στοιχεία Eurostat, EU monthly trade, 14/6/2024), στο διάστημα Ιανουαρίου-Απριλίου του 2024 ανήλ-

Η ΕΓΧΩΡΙΑ παραγωγή πεπονιών ανέκαμψε το 2023, ανερχόμενη σε 74.800 τόνους

θε ήδη σε 147.000 τόνους, παρουσιάζοντας σημαντική άνοδο σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους (+12,5%) και με έντονη αύξηση της μέσης τιμής εισαγωγής σε σχέση με την αντίστοιχη του 2023. Πολύ μικρότερες, όμως, ήταν οι εξαγωγές καρπουζιών της ΕΕ προς τρίτες χώρες, που ανήλθαν στο πρώτο τετράμηνο του 2024 σε 14.800 τόνους και με μειωμένη μέση τιμή εξαγωγής (1,11 ευρώ/κιλό).

Στο πεπόνι, η παραγωγή της ΕΕ ανήλθε το 2023 σε 1,8 εκατ. τόνους, παρουσιάζοντας αισθητή άνοδο ως προς το προηγούμενο έτος (+29%), προερχόμενη κυρίως από τη σημαντική αύξηση της στην Ιταλία, ο όγκος της οποίας ανήλθε σε 763.000 τόνους (+29%), ενώ αντίθετα κάμψη σημειώθηκε στην Ισπανία, σε συνέχεια της σημαντικής μείωσής της κατά το προηγούμενο έτος. Εντονόω, ωστόσο, ήταν το έλλειμμα στο εμπορικό

άλλων ανταγωνιστικών χωρών, αλλά και ως προς τον μέσο όρο της ΕΕ. Σημειώνεται χαρακτηριστικά ότι το 2023 η μέση τιμή εξαγωγής καρπουζιών της Ισπανίας (0,73 ευρώ/κιλό) ήταν κατά 66% μεγαλύτερη της ελληνικής και της Ιταλίας κατά 48%. Ανάλογες εξάλλου αποκλίσεις καταγράφονται κατά το 2022, αλλά και επί σειρά ετών, κυρίως εξαιτίας του χαμηλού βαθμού οργάνωσης της εγχώριας παραγωγής.

Ωστόσο, οι προοπτικές του προϊόντος κατά την τρέχουσα περίοδο θεωρούνται ευνοϊκές, μια και η εγχώρια συγκομιδή προβλέπεται να παρουσιάσει σημαντική άνοδο, αυξανόμενη, σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις (στοιχεία FreshPlaza, 24/6/2024), κατά 20%-30% σε σχέση με την προηγούμενη.

Σημαντική εξάλλου άνοδος αναμένεται στις εξαγωγές του προϊόντος, ωθούμενη από την ενίσχυση της ζήτησης και την άνοδο των τιμών στην ευρωπαϊκή αγορά. Ήδη, τον Απρίλιο του 2024, ο όγκος των ελληνικών εξαγωγών, σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις της Eurostat (14/6/2024), ανήλθε σε περίπου 7.000 τόνους, μέγεθος πολλαπλάσιο του αντίστοιχου μήνα του 2023 (1.800 τόνοι) και με καλή μέση τιμή εξαγωγής (0,59 ευρώ/κιλό).

Ανέκαμψε η εγχώρια παραγωγή στα πεπόνια

Η εγχώρια παραγωγή πεπονιών ανέκαμψε το 2023, ανερχόμενη σε 74.800 τόνους, μέγεθος σημαντικά αυξημένο ως προς το προηγούμενο έτος (+13,7%), αλλά και σε σχέση με τον μέσο όρο της τριετίας 2019-2021 (+12%). Ωστόσο, οι εξαγωγές του προϊόντος παρέμειναν σχεδόν στο ίδιο επίπεδο, προς όφελος της εγχώριας κατανάλωσης, που παρουσίασε σημαντική άνοδο (+15%).

Η Βουλγαρία παραμένει η κυριότερη χώρα προορισμού των ελληνικών πεπονιών, απορροφώντας το μεγαλύτερο μέρος του όγκου (68% το 2023) με εξαιρετικά χαμηλή τιμή εξαγωγής και ακολουθεί η Ρουμανία με μικρότερο όγκο (20%), αλλά με σχεδόν διπλάσια τιμή εξαγωγής.

Η συγκομιδή του προϊόντος κατά την τρέχουσα περίοδο αναμένεται να κυμανθεί σχεδόν στο ίδιο επίπεδο με την περυσινή, ενώ η ζήτηση του προϊόντος στην ευρωπαϊκή αγορά προβλέπεται να ενισχυθεί, ευνοώντας τις εξαγωγές. Ήδη, στο πρώτο τετράμηνο του 2024 οι ελληνικές εξαγωγές σε πρώιμα προϊόντα ανήλθαν σε 150 τόνους, παρουσιάζοντας σημαντική άνοδο ως προς το αντίστοιχο διάστημα του 2023 (+15%) και με ικανοποιητική μέση τιμή εξαγωγής (0,88 ευρώ/κιλό).

Παραγωγή και κατανάλωση καρπουζιών στην Ελλάδα (2019-2023, σε τόνους)							
	2023	2022	2021	2020	2019	Μεταβολή (%)	
						2023/2022	2022/2021
Παραγωγή	355.050	435.440	479.000	430.550	344.950	-18,5	-9,1
Εισαγωγές	1.007	1.724	658	1.151	1.139	-41,6	162,0
Εξαγωγές	167.110	191.669	208.239	205.462	187.619	-12,8	-8,0
Κατανάλωση	188.947	245.496	271.420	226.238	158.470	-23,0	-9,6

Πηγές: Eurostat (13/6/2024), Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Access2Markets, 16/6/2024, HS Code: 080711)

Αξία και όγκος ελληνικών εξαγωγών καρπουζιών ανά χώρα (2022-2023)								
ΧΩΡΕΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ	2023			2022			ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2023/2022	
	Αξία (1.000 ευρώ)	Όγκος (τόνοι)	Μ. τιμή (ευρώ/κιλό)	Αξία (1.000 ευρώ)	Όγκος (τόνοι)	Μ. τιμή (ευρώ/κιλό)	Αξίας (%)	Όγκου (%)
Γερμανία	14.854	31.806	0,47	14.949	35.776	0,42	-0,6	-11,1
Πολωνία	10.025	22.925	0,44	11.102	32.487	0,34	-9,7	-29,4
Ιταλία	7.355	14.915	0,49	7.945	19.433	0,41	-7,4	-23,2
Ουγγαρία	4.930	10.712	0,46	4.201	10.965	0,38	17,3	-2,3
Ην. Βασίλειο	4.198	6.697	0,63	5.388	9.515	0,57	-22,1	-29,6
Βουλγαρία	3.987	19.333	0,21	2.986	20.421	0,15	33,5	-5,3
Κροατία	3.049	5.643	0,54	2.324	4.845	0,48	31,2	16,5
Σερβία	2.575	5.931	0,43	2.445	5.914	0,41	5,3	0,3
Ολλανδία	2.087	3.917	0,53	2.198	4.917	0,45	-5,1	-20,3
Λιθουανία	1.789	4.796	0,37	1.465	4.230	0,35	22,1	13,4
Σουηδία	1.734	2.453	0,71	1.713	2.567	0,67	1,2	-4,5
Λοιπές	16.709	37.981	0,44	15.473	40.599	0,38	8,0	-6,4
ΣΥΝΟΛΟ	73.293	167.110	0,44	72.188	191.669	0,38	1,5	-12,8

Πηγές: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Access2Markets, 16/6/2024, HS Code: 080711)

Παραγωγή και κατανάλωση πεπονιών στην Ελλάδα (2019-2023, σε τόνους)							
	2023	2022	2021	2020	2019	Μεταβολή (%)	
						2023/2022	2022/2021
Παραγωγή	74.800	65.790	68.460	65.100	66.300	13,7	-3,9
Εισαγωγές	711	624	655	670	1.059	14,0	-4,7
Εξαγωγές	5.644	5.641	7.201	7.828	5.884	0,0	-21,7
Κατανάλωση	69.868	60.773	61.914	57.942	61.475	15,0	-1,8

Πηγές: Eurostat (13/6/2024), Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Access2Markets, 17/6/2024, HS Code: 080719)

ισοζύγιο του προϊόντος στην ΕΕ, μια και ο όγκος εισαγωγών (307.000 τόνοι το 2023) παρέμεινε σχεδόν τετραπλάσιος των εξαγωγών.

Η Βραζιλία εξακολουθεί να αποτελεί τον κυριότερο προμηθευτή πεπονιών στην ΕΕ (53% του όγκου το 2023) και ακολουθεί με απόσταση το Μαρόκο (17%), ενώ σημαντικές ποσότητες προέρχονται και από άλλες χώρες (Ονδούρα, Σενεγάλη, Τουρκία κ.ά.). Από την άλλη πλευρά, στα εξαγόμενα προϊόντα, το Ην. Βασίλειο εξακολουθεί να αποτελεί την κυριότερη χώρα προορισμού (51% του όγκου), με δεύτερη στη σειρά την Ελβετία.

Οι προοπτικές της παραγωγής πεπονιών στην ΕΕ κατά τη διάρκεια της τρέχουσας περιόδου δεν φαίνονται αισιόδοξες, κυρίως εξαιτίας της αναμενόμενης μείωσης του όγκου στην Ιταλία λόγω της παρατεταμένης ξηρασίας, ενώ μειωμένες προβλέπονται οι αποδόσεις στην Ισπανία. Αντίθετα, στη Γαλλία αναμένεται μικρή αύξηση της παραγωγής.

Μειωμένες και με χαμηλές τιμές οι ελληνικές εξαγωγές καρπουζιών

Η επικράτηση δυσμενών καιρικών συνθηκών στην καλλιέργεια καρπουζιών στο διάστημα της διαίτης 2022-2023 μείωσε

την εγχώρια παραγωγή, ο όγκος της οποίας περιορίστηκε το 2023 σε 355.000 τόνους, παρουσιάζοντας πτώση ως προς το προηγούμενο έτος (-18,5%), σε συνέχεια εκείνης του 2022 (-9%). Η πτώση αυτή είχε ως συνέπεια τη μείωση των εξαγωγών του προϊόντος, ο όγκος των οποίων περιορίστηκε το 2023 σε 167.000 τόνους, μέγεθος σημαντικά μειωμένο ως προς το προηγούμενο έτος (-12,8%), αλλά και σε σύγκριση με τον μέσο όρο της τριετίας 2019-2021 (-16,6%).

Η Γερμανία εξακολουθεί να αποτελεί την κυριότερη χώρα προορισμού των ελληνικών καρπουζιών, καλύπτοντας σημαντικό μέρος του όγκου και της αξίας (19% και 20% αντίστοιχα το 2023) και ακολουθούν με μικρότερες ποσότητες η Πολωνία, η Ιταλία, η Ουγγαρία και το Ην. Βασίλειο. Ωστόσο, από όψη υψηλότερης μέσης τιμής εξαγωγής, καλύτερες θεωρούνται οι αγορές της Σουηδίας και του Ην. Βασιλείου.

Η μέση τιμή εξαγωγής των ελληνικών καρπουζιών ανήλθε το 2023 σε 0,44 ευρώ/κιλό, παρουσιάζοντας βελτίωση ως προς το προηγούμενο έτος. Εντούτοις, το επίπεδο αυτό θεωρείται ιδιαίτερα χαμηλό σε σύγκριση με το αντίστοιχο